

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.
Kiadóhivatal: Kaza! József könyvnyomdája, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Lemberger Armin.

Előfizetési árak

Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre
2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

Még egyszer a helyi ipar.

(A szülőknek.)

Amíg az ember egészséges, azt sem tudja, hogy él-e? Minden szerve jól működik és ebből természetesen következik, hogy a működésben fennakadás nem lévén, nincs is tudomásunk róla. Bezzeg ha valamely szervünk nem működik úgy amint kellene, kész a betegség és rögtön érezzük, hogy élünk. Itt is, ott is fáj mindenünk. Az erős szervezett ember természetesen sokkal később fájlalja, ha valami baja van, de ha a betegség ágyba való, annál nagyobbakat, keservebbeket jajgat.

Miután a tömegeket egyedek alkotják, miután városok, országok egyes emberekből állanak, az egyén sok jellemző tulajdonsága illik az összességre is.

A mi városunk a régi jó világban szerencsés fekvésénél és egyéb körülményeknél fogva rohamosan gyarapodott nemcsak szellemi, hanem anyagi téren is. Amikor apránként megváltoztak a viszonyok, a közlekedési eszközök kifejlődése elterelte tőlünk a forgalmat, az első időkben nem fogtunk rögtön a munkához, nem kerestük a módot, hogy darabonként elvesztett — okosan élvén a veszendőket is már jó eleve — hogyan pótolhassuk és csak akkor jaidultunk fel fájdalomunkban, amikor majdnem úgy álltunk „mint a szedett fa”. Ekkor, de csak ekkor éreztük a fájdalmat, ekkor kezdtük el megkeresni beteg testünkön, hogy hol, mi a baj és ekkor fogtunk hozzá bajaink feltáráshoz, hogy mi magunk és kívülünk is azok, akiket illet, fogjunk vállvetve a munkához, a segítséghez.

Szerencse, nagy szerencse, hogy hamar beláttuk, miként a földmivelés terén nem pótolhatjuk ki elvesztett javainkat. A kereskedés terén mindaddig, míg elátkozott és a világtól forgalmi szempontból kiközösített

helyzetünkben ki nem szabadulunk, semmi életre való dolgot sem hozhatunk létre. Egyedül az ipar az, ami alapos reményekre jogosít, ha tenni akarunk sokat és jól.

Amióta ezen igazságot beláttuk, lázas sietséggel dolgozunk. Ez idő óta alkottuk meg a helyi iparkiallítást, itt látta a magyar kir. kormány az iparterén azon rügyeket, bimbókat, ágakat stb., amelyeket ápolni, gondozni érdemes. Ezen kiállításra akarunk visszatérni és elmondani arról egyet-mást. Legelőbb is ki kell jelentenünk, miszerint nem osztjuk azok véleményét, akiknek állítása szerint iparunk egy negyedszázad lefolyta óta nem haladt. Nem lehet ez állítás igaz, mert minden iparágban oly sokfelét, oly változatosat, oly modern dolgokat láttunk, amelyek a maradiságot teljesen kizárják. Felő azonban, hogy itt megfogunk állni és a jövő napokban főmunkadást fog beállani és ezen föltevésünkre meg vannak a mi okaink. Minden téren jelenleg átmeneti korszakot érzünk. Apáink oly időben éltek, amikor cselekvéseiben, gondolkodásában, tehát a lényegben azonos idők voltak azokkal, amelyek akár száz évvel ezelőtt folytak le. Mire apáink után mi léptünk a férfikorba az idők megváltoztak. Mintegy ötven évvel ezelőtt, a rendi alkotmány idején, amikor ha nem is voltak kasztok, de a jobbagyság erős megszorítások alatt volt, az apa természetesnek tartotta, hogy fia utána folytassa a megkezdett ipart. Ezek a fiak még ambicionáltak azt, hogy apáik méltó utódai legyenek és a bennök élő ambíció okozta, hogy azt a haladást, ami nálunk az iparterén félszázad alatt történt, könnyű szerrel elsajátították. Azonban harmincz év óta annyi hivatalnok ember kell nálunk egyrésztől, más részről a hivataloktól mindaddig távoltartott elem oly erővel zúdult a látszólag könnyű pályára, hogy szerencsésen elérkeztünk oda, hogy minden

állásra 10—100—300 pályázó akad, az álláshoz képest. A hivatalnoki pályára való észnélküli tolongás okozta még azt is, hogy apránként az iparos pályát megvetették azok is, akik bele születtek és műhelyük nemzedékről-nemzedékre szállt rájuk. Ma már originális bogaras embernek tartjuk azt, aki félig-meddig jól tanuló fiát mesterségre adja, mert a közhit szerint csak az való iparosnak, aki éppenséggel nem való tanulónak illetve a tudományos vagy hivatalnoki pályára. És ez nagy hiba. Mert ha az iparos pályán csak gyenge, gyatra elemek lesznek, akkor ugyan nem bírjuk ki országszerint a versenyt a külfölddel, ahol kiváló emberek vannak e pályán, mert az ipar is halad ugyanoly óriási lépésekkel, mint a tudományok és művészetek.

A midőn mindezeket itt elmondjuk, egyforma mértékben gondolunk a helyi iparra és gyermekeinkre. Ilyenkor a vakációban sok apa veszi számba anyagi viszonyait és gyermeke előhaladását a tanulásban. Azokat akarjuk figyelmeztetni, hogy százszer rosszabb a rosszul képzett vagy tanulmányaiban félben maradt tudományos ember a jól képzett iparosnál. És ne gondolják azt, hogy a mi gyermekeink nem való iparosnak. Számtalan példát tudunk rá, hogy magyar fiuk külföldön, ahol őket jól megbecsülik, mert ha akarnak tudnak is dolgozni, mielőtt kiérkeznek, hetenkint 18—20 koronát keresnek, sőt többet is, amikor már megszokták a külföldön szokásos munkát. Gondolják meg ezt a szülők és adják fiaikat ezen pályára, de csak úgy, ha van iskolai képzettségük is. Ez utóbbit pedig könnyen nyerhetik meg. Van városunkban két polgári iskola, van szakrajztanfolyam. Nem kell más, mint jóakarát gyermekeink részéről és józan felfogás a szülők részéről. Ez utóbbit ajánljuk különösen figyelmükbe. P.

TÁRCZA.

A Piccadilly Szónyája.

Irta: Bodrogi Lajos.

Három kaméliás hölgyet tett világhírűvé az irodalom; francia az egyik, orosz a másik, angol a harmadik. A három nagy nemzet lelke tükröződik vissza róluk, ezért is híresek olyan nagyon. Gauthier Margit csupa finomság, szellem és előkelőség; a szerelem váltja meg, amely ellen vétkezett, mint annyi francia asszony. Megváltását életével kell megfizetnie, de ő még a halálban is tetszeni akar. Nem mindenkinek már; egynek csak; de ezt az egyet örökre a sirjához láncolja az asszonyi báj esabításával. Halalos ágyán lüzes, piros virágot tesz a keblére és át-látszó kis kezének utolsó mozdulatával a ruháját igazítja meg.

A nevető galloknak még a halálban is mosolygó asszonya.

Dosztojevszky Szónyája a nyomoruság leánya. Azé a nyomoruságé, amely már nem hisz, mert kétségbeesett. Visszalöki és megveti a társadalmat, amely mint tajtékot az erjedő folyadék, kiforrasztotta magából az ürbe, a semmibe. Mielőtt még hivatalos nihilisták lettek volna a fehér birodalomban, ő már az volt: hit nélkül, remény nélkül, bánat nélkül. Margit öntudatosan vétkezett, hogy szerethessen; Szónyát a társadalom: apja, anyja, az egész romlott, erőszakos világ kényszerítette vétkezni. Vétke dacz és engesztelése bosszu. A gyilkoshoz szegődik megváltójául, mivel ezt tartja az egyetlen erős embernek. Ha Dosztojevszky Raszkolnikovban megálmodta a Nietzsche übermenschét, aki gyilkol, mert joga és ereje van a boldoguláshoz, Szónyában megteremtette az überweibot, aki szeret, mert megvet. Raszkolnikov és Szónya csak oroszok lehetnek: az a tatár és szláv

vérkeverék, amely meghajlik az erős előtt — és megveti, mert erősebbnek tudja magát nálánál. A százmiliónyi tömegegységnek megalázkodó és parancsolásra törekvő lelke.

A harmadik kaméliás hölgy az angol. Nem személyesített eszme már, mint a másik kettő, hanem élő valóság. Nem tudja, honnan került, nem, hova jut. Nem ismeri a bűnt, nem az erényt, csak él, mint élek annyi ezren London sarában: virág és szemét vegyest. A sarba került, mivel élnie kell; de nem kereste a sarat, hogy élhessen. Tehet róla a Nimphea thermalis, hogy iszaphan született?

Mig kiesiny volt, a jótékonyág táplálta. Nem a selymes asszonyok és emberszeretetet prédikáló kövér vikáriusok hideg jótékonyága, nem is a hivatalos jótékonyág. Rőged az mind a kettő és pogányok hagyja a nyomoruság és sötétség szülőltjét, ha mindjárt a katekizmust, vagy a *Common prayer bookot* nyomja is a kezébe. Annuskát a nyomoruság, a bűn jótékonyága növelte fel tizenöt-éves, törekeny testű, átlátszó húsú hajadonná; az a nyomoruság, a melynek bűne a tudatlanság.

Mert tudatlan volt, azért maradt ártatlannak a bűnben is: mert részvétre talált a nyomorban, azért szerette a nyomorultakat; és mert irtalmas volt, azért lett tudatlan pogányságban is keresztényné.

Keresztényné és látóvá, aki ezt a világi életet csak a „lelkek iskolájának” tartja. Nem szorult rá, hogy Keats tanítsa rá, mi az a *school of souls*: ratanította az élet. Mikor a Hyde-parktól oldalt fordulva, a Piccadilly fényesen kivilágított házai árnyékában járkált és anyuzsgó ember-sokaságban kezén fogta valaki és egy fényes pénzdarab árán kényének feláldozta, — ő fogta azt a pénzdarabot és enaivalót vett azoknak a szegényeknek, akik az Oxford-Street sáros kövein beverve érlelődtek, hogy szintén áldozatok lehessenek. Nem látta a bűnt abban a ferfaban, csak a

gondviselést, amely nem engedi éhen veszni a szegényt. És az a zsi bongó, forrongó, káprázatos valóság, amely ott nyüzsgött a Piccadillyn, akár esztendővel ezelőtt, mikor ugyanaz a valóság (?) a Piccadilly szobának a divatos galleriját és nem az asszonyi erényt hajhászta, neki valami földöntúli gondviselés volt, tündérek és félistenek sokadalma. Nem valóság már: egy más, boldogabb, titokzatos világ, amely leszállt a nyomoruságoknak ebbe a völgyébe, hogy jóllakassa az éhezőt, magához emelje a nyomoruságot.

Mert a szegénység, a nyomoruság: az a valóság; de mögötte egy igazi, egy szebb valóság áll egy más, egy tisztább világ. Ebben a világban nem sirnak, hanem nevetnek; nem panaszkodnak, hanem örülnek; nem is emberek laknak, hanem sokkal-sokkal tökéletesebb lények, akik szép, fényes sehílingekkel vigasztalják meg a néma nyomort, lakatják jól a kiabáló gyomrot, ezeket a rut valóságokat.

Annuska a Piccadillyn irtalmas szívű lett és hívő; hitt egy másik titokzatosan boldogabb létben, egy más sejtlemes valóságban. Kifüő leezkét nyert a lelkeknek ebben a förtelmes iskolájában: keresztény lett, pedig a keresztvíz lélek-megújító cseppjei talán soha sem hullottak szöcske fejcsékjére. Keresztény lett az irtalmasságban és egy misztikus lét boldogító hitében.

És az az irtalmasság, amely mosolyogva boesátja meg a Falstaff lehaságait, az a misztikus hit, amely a habozó Hamlet utját állja, hogy boszt tegyen apja gyilkosán és a világ hiúságai fölé állítja ezt az örökkévaló kételkedőt; a világ zordon valóságában való kételkedés és üres hiúságban való felülemelkedés, a keresztény világnézetnek ez a két legszebb gyümölcse: az isteni humor és a faradhatatlan tevékenységre ösztönző szépség, az irtalmasság megboesató mosolygása és a földi valóságnak sejtlemesen misztikus megtagadása, ez a kettő alkotta meg a Piccadilly-i

Le Griffon

valódi francia

szivarkapapir és hüvely.

Kapható minden jobb kereskedésben.

Két biczikli eladó.

Egy teljesen új férfi és egy női

BICZIKLI

minden elfogadható árért eladó.

Bővebbet

Lázár Sámuel

látszerész üzletében.

ALAPITATOTT 1862. ALAPITATOTT 1862.

SCHNETZER ERNŐ

ÜVEG-, PORCELLAN-, KÖEDÉNY-, LAMPA-, KÉPKERET- ÉS TABLAÜVEG-KERESKEDESE
BAJÁN.

Ajánlja légmentesen záró befőttes üvegeket gyári áron.

Fehér, színes és jegeces üvegből.

Minden háztartásban nélkülözhetetlen.

Pontos kiszolgálás!

SZŐLLŐMOSÓ.

Minden közönséges befőttes- és üborkás üvegek legolcsóbb áron kaphatók.

Olcso árak! Olcso árak!

A Bernhart Ernő-féle
HAYNALD-UTCZAI 531. SZÁMU HÁZBAN
EGY UTCZAI ÉS EGY UDVARI LAKÁS
kiadó.

M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:

A KRISTÁLY

SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYFORRÁS
IGÉNTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
VENDÉGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
TÁRKÉZŐ KOCSIBAN.

Baján:

Stern Hugó, Drescher Gyula, Gludovác Ferencz utóda, Sarffenberger Lajos, Bruck Pál és Stampfl Jenő jól felszerelt fűszer-, csemege- és ásványvíz kereskedésében.

614. szám.
v. 1900.

Árverési hirdetmény.

Alulit bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. érvényszék 1800. évi 11756. számú végzése következtében **Dr. Lemberger Armin** ügyvéd által képviselt **Dr. Frank Károly** javára **Hunyady Antal** ellen 660 kor. — fil. s jár. erejű 1900. évi július hó 12-én fogantatosított kielégítési végrehajtás utján le illetve felül foglalt és 1597 kor 80 fillire becsült következő ingóságok, u. m.: szóna, 209 darab akácza, 1 szőlőrosta, 2 ló, 2 lóra szerző, 2 kocsi, 1 szánkó és építési anyag nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbírósg 1900-ik évi V. 759/2. számú végzése folytán 660 kor — fil. tőkekövetelés, ennek 1900. évi május hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig hátr. 54 kor 5 fillérben bírólag már megállapított költségek erejű a végrehajtást szenvedett lakásán és a vanczagai szőlőjében Baján leendő esközölésére 1900. évi augusztus hó 16-ik napján délelőtti 10 órája határidőül kitéjtetik és alhoz a venni szándékozók oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsárán alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyert volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Baján, 1900. évi augusztus hó 2-ik napján.

HORÁNSZKY LÁSZLÓ
kir. bírósági végrehajtó.

5194. szám.
tk. 1900.

Árverési hirdetményi kivonat.

A bajai kir. bíróságnak mint tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint **Miklendin Imréné** szül. **Zilinszki Maris** végrehajtható **Zilinszki Péter örököséi** elleni végrehajtást szenvedők elleni 52 kor. 50 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyben a szabadkai kir. törvényszék területén lévő a dautovai 45. számú betétben 1/2, alatt felvett 86. hrsz. 40. számú egész házra és benne fele részbeni társtulajdonosa **Zilinszki Miklós** és végrehajtható jutalékára is 800 korona kikiáltási árban és a dautovai 853. számú betétben 1/2, alatt felvett 1785. hrsz. számú kortre az árverést 24 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeli és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi augusztus hó 23-ik napján délelőtti 10 órakor **Dautova község** házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 100%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 425. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 83. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

A bajai kir. bíróságnak, mint tkvi hatóság
Kelt Baján, 1900. évi május hó 24-ik napján.

Temmer,
kir. albiró.

Kérem tessék elolvasni!

Mondanom sem kell, hogy a légy, mely minden helyen megfordul, még ételünkbe is belelakodik, ezt egy gazdasszonynak sem szabad tűrni, ezért az ételt le kell borítani, de csakis a

sodrony ételborítóval,

mely nálam 8 féle nagyságban és különböző színekben a következő áron kapható:

c/m.	18	20	22	24	26	28	30	32
fill.	40	50	60	70	80	100	120	140

de ezzel még nem tettünk eleget, mert a legyet ártalmatlanná kell tennünk, és ezt legzélszerűbben csakis a

sodrony légyfogóval

érhetjük el, melybe egy darabka cukrot vagy gyümölcsöt helyezünk, mi által a legyek naponkint ezrével pusztíthatók. — Egy ily sodrony-légyfogó ára 1 korona 20 fillér!

Egyszersmind ajánlom fölülmulhatlan erős és olcsó

sodrony ágy- betéteimet,

melynek ára csak 8 korona, ezt kell, hogy a legszegényebb ember is megszerezze, egyrészt olcsóságánál fogva, másrészt pedig egészségi szempontból, mert ezáltal a szalma kellemetlen és egészségtelen kigöngyölésétől, valamint a férgek elszaporodásától megóv bennünket. Az ágy belvilágának mérete hozzám való beküldése után 1 nap alatt a legpontosabban elkészítetik.

Készíték továbbá

ruganyos kocsikulékeket

felakasztható és faládával 12 koronáért.

SODRONY LÁBTÖRLÖKET

(fekete v. rozsesített) nagyság szerint és a következő árakban:	c/m	30-50	30-60	30-70	40-70
	fill.	110	130	150	200

Elvállalok mindenféle sodrony fonatokat, kertek, szőlők, és udvarok bekerítését, kavics-kosarak, áthányó rosták föld és kavicsnak, ökor-szajkosarak, méhész főkötők, baromfi ketrecek s minden e szakmába vágó munkák olcsón, jól és a legrövidebb idő alatt szállítatnak.

ifj. UTRY PÁL, BAJÁN.

A járadékpapírok, valamint az állami- és magánsorsjegyek jelenlegi alacsony árfolyama ezek megvételét megtakarított összegek legjobb elhelyezésére ajánlatossá teszi.

Bővebb felvilágosítást nyújt a

BANKEGYESÜLETI VÁLTÓÜZLET RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

BUDAPEST,

mely ily államkötvényeket, valamint állami- és magánsorsjegyeket olcsó havi részletre, több évi részletfizetésre elad.

KÉPVISELŐK,

kik ily értékpapírok eladásával, valamint sorsjegytársaságok összeállításával foglalkozni óhajtanak, magas jutalékban részesülnek.